

Artikel 40-vragen - D66 Papendrecht

Onderwerp: Gemeentelijke betrokkenheid bij bedrijven in internationale toeleveringsketens (casus Fokker)

Toelichting / inleiding

De D66-fractie hecht waarde aan mensenrechten en internationaal recht. Hoewel de gemeente geen rol speelt in buitenlands beleid, vinden wij het belangrijk stil te staan bij de gemeentelijke betrokkenheid bij bedrijven die opereren in mondiale toeleveringsketens.

Naar aanleiding van het militaire optreden van Israël in Gaza, waarbij F-35-gevechtsvliegtuigen worden ingezet, is er publieke discussie ontstaan over de toeleveringsketen van deze toestellen. Uit openbare berichtgeving blijkt dat Fokker, gevestigd in Papendrecht, onderdelen levert voor de F-35 die via de Verenigde Staten uiteindelijk in Israël worden ingezet.¹ In februari 2024 oordeelde het gerechtshof in Den Haag dat de Nederlandse staat de uitvoer van F-35-onderdelen naar Israël moest stopzetten, vanwege het risico op betrokkenheid bij schendingen van het internationaal humanitair recht.²

De gemeente Papendrecht heeft een bijzondere relatie met Fokker, vanwege verstrekte leningen die nog worden terugbetaald. Dat brengt een financiële en morele dimensie met zich mee. Met onderstaande vragen willen wij helderheid krijgen over de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente in dit soort situaties.

Vragen

1. Kan het college aangeven wat de aard is van de relatie tussen de gemeente Papendrecht en Fokker, voor zover het betreft gemeentelijke financiering, leningen, erfpacht, vestigingsbeleid of andere vormen van betrokkenheid?
2. In hoeverre acht het college het relevant of noodzakelijk om formeel of moreel te reflecteren op de relatie tussen de gemeente en een lokaal gevestigd bedrijf dat opereert in een internationale keten, wanneer sprake is van een directe financiële betrokkenheid, zoals bij Fokker het geval is?
3. Is het college bereid om, in het licht van de maatschappelijke actualiteit en de gevoeligheid van het onderwerp, het gesprek met Fokker aan te gaan om meer inzicht te krijgen in hun positie en om eventuele zorgen vanuit de samenleving te kunnen overbrengen en bespreken?
4. Zijn er binnen de huidige gemeentelijke beleidskaders richtlijnen of afwegingskaders voor het aangaan of voortzetten van relaties met bedrijven op basis van maatschappelijke, juridische of ethische overwegingen?

Slotopmerking

¹ [NGOs seek Dutch export ban for jet parts that may go to Israel | Reuters](#)

² [Advies aan Hoge Raad: verbod levering F-35-onderdelen aan Israël kan blijven](#)

De D66-fractie benadrukt dat deze vragen zijn bedoeld om het gesprek aan te gaan over de rol van de gemeente in een veranderende wereld, waarin lokale keuzes soms raken aan mondiale vraagstukken. We stellen de vragen vanuit een open houding en zonder waardeoordeel over individuele bedrijven of personen.